

Szerkesztői iroda:

Belmagyar-utca végén (Máriaffy-ház), a hová a lap szellemi részét megillető közlemények ezimzendők.

Az „Ellenzék” előfizetési díja:

Egész évre . . . 16 forint. Negyedévre . . . 4 forint.
Félévre . . . 8 forint. Egy hónap . . . 1 ft 50 kr.

Egyes szám ára 5 krajczár.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Kiadó-hivatal:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33-ik szám.

Egy négyszög centiméternyi tér ára 4 krajczár. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek.

Reklám sora 1 forint.

Bélyeg-illeték minden hirdetés után 30 kr.

Hivatalos közlemények sora 5 forint.

Nyilttéri oszlopok garmond sora után 20 kr. fizetendő.

„Agrária.”

Bartha Miklós az „Ellenzék” főszerzője a „M.-g.” tegnap számaiban a főnébbi cím alatt vezércikket ír, a mely bizonyára országsszerte általános feltűnést fog kelteni.

Maga a cikkely tárgya oly általános érdekű és oly közvetlenül érinti a magyar nemzet főleg vagyontalanabb elemeinek az életérdekeit, hogy ezt a nagyfontosságú cikket nem ajánlhatjuk eléggé mindazok figyelmébe, a kik még tán nem olvasták.

Mint hogy ezt a dolgot nemzetünkre, s főleg vagyoni előhaladásunkat illetőleg bizonyára mindenki elsőrangú jelentőségének tartja, ezt a cikket mi is lenyomatjuk, hogy az abban foglalt eszmék egyetemesebb terfoglalását ezzel a magunk részéről is előmozdítsuk.

A cikkely egész terjedelmében így szól:

Budapest, július 15.

Talpraesett eszmét dobott ki az életbe Csáky Sándor gróf. A korszak úterén tartva kezét, üzleti szempontokra alapít egy tündöklő reformot. Nekem is hasznos, neked is hasznos, neki is hasznos. Csak éppen azoknak nem hasznos, kik az árak közvetítésé által fáradság, kockázat, munka és tüke nélkül rakták zsebre a termelőnek és értékesítőnek jogosult nyereségét.

Derekabb tervet hazánk mezőgazdasági érdekeinek megmentésére, istapolására és felviragoztatására soha senki sem ajánlott. Pedig olvastunk sok jó tanácsot. Telepítés, intenziy rendszer, körtáktárak, gabonavám-emelés, olcsó földhitel, gazdaszövetség, termelési és értékesítési szövetkezet, iskolázás, szőlő-rekonstrukció, vízszabályozás, öntözés, műtrágya, tejgazdálkodás.

Zug a feje sok gazdának e pompás jelszavaktól. Semmi kifogás ellenük. Célyszerű, jó, helyes, praktikus mindenik tanács. Ha van, a ki kövesse; helyesebben: ha van, a ki meg tudja csinálni. De ilyen kevés van. Azért még sem volna helyes azokat a jelszavakat kicsinyelni. Pedig csak kivételes viszonyok között élő, kivételesen szorgalmas és vállalkozó szellemű gazda képes ezen jelszavak nyomán sikereket fölmutatni.

A nagy munkástömeg, a földéhes zsellér, napzámos, cseléd, feles — nincs érdekelve ama tanácsok által. Helyezte bizonytalan, nyomott, keserű marad. Elégültelessége fokozódik. Vészes olvasmányok nem kisegítik ferde helyzetéből, hanem szítják a rossz indulatokat. Elmelkedik azon a süppedékes megyén, mely a vagyont a nincstől elválasztja. Minél szélesebb a megye, annál több ingere van az elmelkedésre. Később az elhatározásra; végre a cselekvésre.

Csodálatosan szépnek, jónak, igaznak azért tartom a Csáky Sándor gróf tervét, mert jóformán mindazt egyesíti, a mit szóránnyosan ajánlottak a föllendítés céljából. Egyetlen szerencsés ötlettel meg tudja oldani a mezőgazdasági élet nehéz, sokféle és bonyolult problémáját.

Eszméjét „tanyarendszeres gazdálkodás”-nak nevezi.

Sajnálom, ha e lap olvasóinak figyelmét kikerülte volna a Csáky gróf terveze, mely tegnapelőtt látott nálunk napvilágot.

Ezen terv szerint „Agrária” név alatt részvénytársaság alakul belga tőkével s latifundiumot vesz bérbe az Alföldön. Fizet a tulajdonosnak holdankint 10—12 frtot, tehát sokkal többet, mint a mennyit a tulajdonos eddig elért akár saját kezelésben, akár bérlet útján.

A birtok ötven holdas gazdaságokra osztatik. Minden gazdaság fölsszereltetik gazdagon élő és holt leltárral. A ki odaköltözik, készen kap lakoházat, pajtát, szint, sertésölt, görét, baromfi-ölt. Száz darab gyümölcsfát, vilamos vasutat a napi forgalom lebonnyolítására; mezei vasutat a teherszállításra. Két kanczát, két ökröt, három

tehenet, hat koczá és száz darab baromfit. Szükség esetén egypár száz forint forgó tőkét.

Az ötvenholdas tanyákat keresztül-kasul husz méter széles begyepesített utak kötik össze. Ha 22,000 hold birtokterületet veszünk alapul, akkor az utak 2000 holdat foglalnak el; a fennmaradó területen 400 tanya keletkezik — s így az utakon minden tanyaásra 5 hold közlegető jut.

A tanyaas kvalifikációja a józan ész a jó erkölcs és a szegénység. Vagyonos ember nem kap tanyát. Ime a terv szocialisztikus eleme. A tanyaas teher: husz éven át 285 frt törlesztési összeg. Szembeötlő csekélység, mert kikaphatja a csikóból, a borjúból, a malaczból, a baromfiból, a tengeri-nyulból, a tejből, a tojásból, a gyümölcsből, a zöldségből — szóval gazdaságának mellékterményeiből.

További terhe a tanyaasnak: a mezőgazdasági termés felerészének beszoolgáltatása. A tanyaas tehát nem tulajdonos, nem is béröl, hanem feles. Azonban állandó, mert a szerződés 40 évre köttetik. A fiu folytathatja az apja munkáját, s annak jogaiha lép. A feles rendszer — hitem szerint — egyik sarkpontja a tervnek. A béröl károsodhat; érdeke nem egészen azonos a tulajdonos, vagy főbéröl érdekével. De a feles rendszer összekapcsolja a munkást a munkaadóval. A jó munka, a gazdag hozam egyformán érdeke mindkettőnek.

Mindent föllümulő zseniálitással van az értékesítés megoldva. Az egész birtoktestnek egy ipari és kereskedelmi központja van, honnan vasúthálózat vezet a tanyaákhoz. Ebben a központban szeszgyár, kenderáztató és hámozó, vajgyár, malom, esetleg cukorgyár van működésben. Ez a központ egyszersmind egy hatalmas kereskedelmi telep. Minden terményt átvesz a tanyaáktól, azt vagy földolgozza, vagy elárusítja a világpiacon. A mezőgazdasági cikkeket — buzát, árpát, kender, rozst, csikoriczát, répát — földolgozza. Egyebeknek piacot keres. A központban nagyméretű marha- és sertésüzemelés van, melynek trágyáját vasuton szállítja a tanyaas a maga gazdaságába.

A vetésfogót az igazgatóság állapítja meg. Szakemberek járnak tanyaáról-tanyaára: tanácsokkal, útmutatásokkal szolgálnak. A melléktermények nem feleztelnek. Tehát a tojás, baromfi, tengeri-nyul, toll, tej, borju, malacz, csikó, zöldség, gyümölcs — kizárólag a tanyaas bevételeit képezi. De mindezt a budapesti árvizonyokhoz képest köteles a központ naponta átvenni.

A tanyaasnak tehát nemcsak biztos, de közelben fekvő piaca van. Jövedelmét az ingyentrágya segélyével hihetetlen mértékben fokozhatja. Ugy gazdálkodhatik, mintha egy nagy város fogyasztási szférájában volna a birtok. Értékesítheti az utolsó hagymaszárát is és minden csöpp tejét.

Csáky gróf már bérleti ajánlatot is tett egy alapítványi birtokra. A terület 35,000 hold. Itt tehát ezen rendszer mellett 700 tanya keletkeznék. Hétszáz vagyontalan család egyszerre belép a jólétnék, megnyugvásnak, függetlenségének soha nem álmódott boldog állapotába. Hol a fantázia, mely leírhatná ezt a földöntúli gyönyört s annak erkölcsi hatásait?

Az Agrária terve nemcsak egy birtoktestre van alapítva. Egy hálózatot akar ilyen rendszer mellett alapítani. Mit jelent ez?

Jelenti a latifundiumok természetes megszűnését a tulajdonjog sérelme nélkül és a jövedelmek fokozásával. Jelenti a szocialis viszonyok békés és jótékony átalakulását; egy új polgári osztály keletkezését, melynek sorsa méltán kelthet irigységet. Független, erőteljes, jólétnék örvendő organizmusokká alakulnak át olyan társadalmi szervezetek, melyeknek szegénysége, munkahiánya, küzdelme és bizalmatlan-

sága saját jövőjük iránt ma még szörnyű veszélyeket rejt.

A sokat emlegetett olcsó hitel, a mi egyénileg drága függést jelent, elveszti szükségsszerűségét. A nép fölsszabadul az uzsora alól, megmenekszik a közvetítő kereskedés károsító hatásától, fokozhatja jövedelmét a szorgalom által. Átmenet lesz ez a tömegtermelésből a kerti termelésbe. Hazánk bevétele ki számíthatat an milliókkal szaporodik meg. A gazdaság üzem megjavul a kisbirtokosoknál, mert a jó példa ragad. Idegen ajku polgártársaink fognak a gyér népeességű Alföldre vándorolni, hogy tanyaasok lehessenek. A telep iskolájának alkalmá nyílik beléjük oltani a magyar haza szeretetét. Eljön a tót és az oláh, hogy magyar legyen, csak-hogy boldogulhasson.

Megsokasodik a munka a gyárak által. Új pályák nyílnak meg a kereskedelmi telep irodái és raktárai és levelezései által. Termékenynyé lesz a föld a belterjes művelés által. Növekedik a fogyasztás minden téren a nép vagyonosodása által. Izmosodik a közélet a független polgári osztályok által.

Nincs és nem volt szerencsésebb eszmé ennél. Nemtő sugalta Csáky grófnak ezt az eszmét. Törekvését kísérvé áldás és szerencse.

Bartha Miklós.

Politikai hírek.

Kossuth Ferencz, az országos függetlenségi pártelnök, mint Budapestről értesítenek, szombaton hatheti tartózkodásra Olaszországba utazott. A függetlenségi és 48-as párt folyó ügyeit Kossuth Ferencz elnök távollétében Győri Elek alelnök látja el.

Széll Kálmán tisztozat. Ahhoz a cselhoz híven, melyet Széll Kálmán kormányra léptekor maga elé tűzött, hogy t. i. a magyar közélet összes ágazataiban kipusztítja a kóros anyagokat, egyik jellemző tünete az az esemény is, mely most van készülöben s a melyről most az hírlak, hogy a Széll kormány *Brankovics szerb patriarcha elmozdítását* határozta el és pedig azon okból, mert helyteleníti a kongresszusi választmány palástoló eljárását *Brankovics* patriarcha viselt dolgainak elbirálásában. Mondják, hogy a patriarcha az udvarnál kegyben álló horvát bán közbenjárását is ki fogja kérni, hogy megakadályozza Széll Kálmánnak ellene való állásfoglalását. Ugyanezen hír szerint b. *Nikolies* Fedor sem lesz többé királyi biztos.

Pulszky Károly sorsa.

Az „Ellenzék” szombati számában már adtunk hírt arról, hogy Pulszky Károly a nemzeti muzeum képtárának igazgatója a távol keleten öngyilkosságot követett el. Ma ez ügyben a következő részletes tudósítást adhatjuk:

Brisaból London útján jött meg a hír egy brisabani táviratban, melyet dr. Hampel József, a nemzeti muzeum régiségtárának igazgatója, Pulszky Károly sógora kapott. A távirat három szóból áll: *Mister Pulszky dead* — Pulszky ur meghalt. Hogy Pulszky hogy került Ausztráliába, arra nézve neje — most már övezgye — P. Márkus Emilia egy hírlapírónak a következőket mondta:

Pulszky Károly, mióta Budapestről eltávozott, huzamos ideig Londonban lakott, a hová azzal a szándékkal ment, hogy műkereskedést alapít. Ezt a célját azonban el nem érthette s a nyugalmát vesztett ember tovább bolyongott s Ausztriában állapodott meg, a hol ez év februárja óta Brisbane városában telepedett le.

Azóta, ugy mint távolléte egész ideje alatt, levelezésben állott családjával. Alig múlt el hét, hogy gyermekeinek a messzo távolból ne irt volna. Legutolsó levele e hó 10-én érkezett családjához. Ebben arról értesítette övéit, hogy hosszú utra készül észak felé. A levél hangja szokatlanul érzékeny volt, atyai tanácsokkal látta el benne gyermekeit. Ez a hang aggodalomba ejtette ugyan

a családot, de nem tulajdonították annak jelentőséget, övéi tovább remélték, hogy a sokat hányatott ember végre szilárd talajra jut s visszatér körébe. Most ez a reményük örökre elveszett. Egy Brisabéből érkezett távirat jelenti, hogy Pulszky Károly ott meghalt.

Pulszky halála már régebbsen bekövetkezhetett és itthoni ismerősei közül nem Hampel József tudott róla először. *Thallóczy* Lajos a Bécsben élő történetíró, aki Pulszky Károlyval levelezésben állott, mert már régóta nem kapott tőle értesítést, a mult héten táviratlag kért fölöle felvilágosítást egy Brisabeban lakó ismerőstől: dr. *Hirschfeld* orvostól, a ki azután négy nap előtt meglegráfalta neki, hogy Pulszky meghalt. *Thallóczy* erre Bécsbe hívatta *Kosztka* Antal miniszteri tanácsost, a Pulszky család közeli rokonát, a kivel tudatta a hírt és megkérte, hogy tudassa kíméletesen az elhunyt családjának Budapestben időző tagjaival. Erre azonban nem volt szükség, mert mire *Kosztka* Budapestre érkezett, már ott volt a halál híret jelentő közvetlen távirat.

Tavaly Pulszky Károly még itt járt a fővárosban. Általuk alatt tárczákat irt a lapokba szépművészeti és tudományos kérdésekről, sőt egy nagy régészeti mű megírásához fogott, de idegessége folyton nőtt. Ajánlatot kapott egy londoni műkereskedőtől, hogy legyen annak üzletvezetője, de az ajánlat nem felelt meg izlésének. Arról is beszélt hogy elmegy Klondikébe szerencsét próbálni. A szerencsét kereste talán Ausztráliában is, hol most a halálát lelta! . . .

A Petőfi-ház.

— A Petőfi-társaság felhívása. —

A Petőfi társaság szombaton adta ki a Petőfi-ház felépítése tárgyában a nemzethez intézett meleg és lelkes hangú felhívását, mely így szól:

Felhívás a Petőfi-ház felépítésére.

— Minden háznál otthon van ő, csak magának nincs otthona.

Munkál, sokféle kiadványokban, kéziratai, emléktárgyai, arcképei, szobrai egész muzeumot megtöltenének, ha volna ilyen muzeum.

Ennek a létrehozását tervezi a Petőfi-Társaság: a Petőfi-házat.

Egy emlékesarnokot a nagy költő nevének megörökítésére, a székesfőváros egyik legdiszesebb pontján, mely klasszikus stílus építészettel, oszlopcarnokában a nagy költő szellemi bajtársainak mellszobraival Budapestnek is egyik ékességét képezné s az utókor számára megtartogatni méltó ereklyéit, munkáit, lehetőleg többi remekíróink ereklyéivel együtt, belső helyiségeiben megőrizné.

De a Petőfi-ház egyuttal, mint a Petőfi-Társaság irodalmi gyűléseire szánt diszes helyiség, mely más irodalmi egyesületek előtt szintén készséggel megnyílik: állandó templomául fog szolgálni a magyar muzsának. A kegyelet oltárán lobogni fog itt azon szellemi tevékenység éber lángja, melyből nemzeti irodalmunk annyi nagy bajnoka adott életerőt századokon át a fennkölt hazafias érzületnek, nemzeti műveltségnek.

Minden magyar kegyeletes önértzettel fog tekinteni irodalmunk e Pantheonára, az idegen pedig magyar név tiszteletével látná, hogy mint a nyugat, kelet népe is ugy megbecsüli irodalmát, mint a nemzeti főtényezőjét.

A magyar nemzethez fordulnak a tervezett Petőfi-ház létesítése végett.

Ha mindazok, kik Petőfi műveiben gyönyört találtak, ha mindazok, kik Petőfi lángjában hazaszeretők acélját megedzették, összerakják áldozatfiliereiket: ez emlék csarnok hirdetni fogja a magyar nemzet halálját legnépszerűbb költője iránt és lelkesítő elismerését a magyar szépirodalom iránt, melynek Petőfi világraszóló alakja volt.

Számitunk az egész magyar nemzetre, kicsinyére és nagyjára egyaránt.

Most, Petőfi vértanui halálának ötvenedik évfordulóján intézzük e felhívást a magyar nemzethez s hisszük, hogy ezen napokban, midőn minden honfi szív nyitva van, kérészavunk helyére fog találni.

Budapesten, 1899. július havában.
Jókai Mór, *Bartók Lajos,*
a Petőfi-társ. elnöke. a Petőfi-társ. alelnöke.

Polgártársak!

Lapunk mai számában folytatjuk az országgyűlési képviselő választók ideiglenes névjegyzékének közlését.

Olvassa el minden választó jogosult s ha abból hiányzik a neve, ha az I-ső kerülethez tartozik **jelentkezzék Somodi István** ügyvédi irodájában (Sétáter utca 5. sz.), ha a II-ik kerülethez tartozik, **Koleszár Sándor** ügyvédi irodájában (Fapiaczsor 5. sz.)

Választó jogosultsággal bírnak mindazok:

kik oly házat bírnak, mely 3 lakrészt foglal magában;

kik oly földet bírnak, mely 16 frt tiszta jövedelem után van földadóval megróva;

kik, mint kereskedők, gyárosok, iparosok legalább 10 frt 50 kr jövedelmi adót fizetnek;

kik, mint magánalkalmazottak 700 frt, mint köztisztviselők 500 frt évi állandó fizetés után vannak megadóztatva.

I. Kerület.

Kolozsmonostori tized.

Ab Szamoilla háztulj. fő u. 21 sz. Alb Fodor háztulj. fő u. 23 sz. Alb Vaszi háztulj. fő u. 23 sz. Agárdi Sándor ácsmester, hegyalatti u. 12 sz. Antoni Albert háztulj. hegyalatti u. 18 sz. Aitai László háztulj. kis gereblye u. 1 sz. Aracsi Mózse háztulj. kis gereblye u. 2 sz.

Borza Dániel ny. körjegyző, fő u. 41 sz. Buda Juon háztulajdonos, fő u. 81 sz. Biró József kereskedő, fő u. 12 sz. Bakos József háztulajd. sűtő u. 11 sz. Balnesz József cserepező, nagy gereblye u. 5 sz. Borza János háztulajdonos, fő u. 55 sz. Dr. Bálint Sándor muzeumi őr s. fő u. 29 sz.

Czikre Tivilla háztulajd. fő u. 46 sz. Czember Ferdinánd háztulj. görbe u. 42 sz. Czikre Juon a Lukács háztulj. fő u. 44 sz. Csora Pável háztulajd. templom u. 5 sz. Cserei Dániel háztulajd. sűtő u. 18 sz. ifj. Czetz János ker. kapitány, fő u. 26 sz. Deák István vendéglős, fő u. 6 sz. Deák Dénes háztulajdonos sűtő u. 19 sz. Dezsinszky Antal ker. jegyző, fűszfa u. 2 sz.

Eliás Samu háztulajd., csigányosor 8 sz. Florián János földmives, fő u. 108 sz. Flekán Tivilla földmives, fő u. 109 sz. Fekete Tivadar g. kath. tanító, templom u. 11 sz. Fluierás György háztulajd., kalányos u. 2 sz.

Gass Gyula tanársegéd, fő u. 1 sz. Goldfried Károly házbirt., sűtő u. 1 sz.

Jakszics József házb., görbe u. 6 sz. Kertész György házbirt., fő u. 1 sz. Kozsognán Juon gazd. int. tanár, fő u. 94 sz. Kutylek Antal háztulajdonos, sűtő u. 21 sz. Kapusán Todor háztulajdonos, fő u. 88 sz. Kardos Károly háztulajd., kisgereblye u. 8 sz.

László József háztulajd., akáczfa u. 17 sz. Licskai Mihály háztulajdonos, elő u. 17 sz. Lázár Ödön egyet. hívat. hegyalatti u. 9 sz.

Marosán Juon (Kosztáné) háztulajd., fő u. 39 sz. Marosán Juon (a Péteré) háztulajd., fő u. 122 sz. Marosán Juon (a Lázáré) háztulajdonos, fő u. 71 sz. Marosán János háztulajdonos, fő u. 72 sz. Marosán Gávrilla háztulajdonos, kardosfalvi utca 19 szám. Manes Kosztán házt. szatócs, fő u. 119 sz. Majorosi Ede háztulajd., fő u. 34 sz. Mund József szatócs, fő u. 36 sz. Munkács Vaszi házbirt., fő u. 18 sz. Moldován Togyer házbirt., fő u. 14 sz. Muhai Ferencz gátmester, kálvária 24 sz. Marosán Gábor házbirt., hegyalatti 24 sz. Mund Áron házbirt., sűtő u. 27 sz. Mosonyi János házbirt., kardosfalva u. 18 sz. Mattai Gyula malombérlő, csikoskert.

Nagy Károly házbirt., fűzfa u. 11 sz. Németh András gazd. intéző, fő u. 7 sz. Nagy Dezső urad. gazd., fő u. 16 sz. Opra Juon (gyemug) házbirt., fő u. 47 sz. Nagy János házbirt., ecetgyár 3 sz. Orbán Károly plébános, fő u. 3 sz. Opra Togyer id. házbirt., fő u. 45 sz. Ormándi János gazd. int. tanársegéd, fő u. 7 sz.

Pontik Endre kántor, tanító, fő u. 22 sz. Pap Valér gör. kel. lelkész templom u. 15 sz. Pardi Sándor házbirt., fűdő u. 4 sz. Pap László ház és bérköcsi tulajdonos sűtő u. 10 sz. Pap Juon (a Demeteré) házbirt., fő u. 47 sz. Pozsár József házbirt., fő u. 90 sz. Pap György moszuj házbirt., domb u. 2 sz. Pap Tivilla házbirt., csigányosor 18 sz.

Réti János gazd. int. tanár, fő u. 16 sz. Rusz Szimion házbirt., fő u. 13 sz. Rusz Toma házbirt., fő u. 15 sz. Raffain Jakab urad. ellenőr, fő u. 14 sz. Ritter Gusztáv gazd. int. főkertész, hegy alatt 38 sz.

Sztójka Pável házbirt., fő u. 59 sz. Szelicsán Mitruj házbirt., domb u. 5 sz. Szelicsán Gligor házbirt., domb u. 6 sz. Sztójka Juan házbirt., kardosfalvi ut 14 sz. Selinger Simon házbirt., templom u. 2 sz. Szecsei István gazd. int. tanár, fő u. 1 sz. Dr. Szentkirályi Ákos gazd. int. ig., fő u. 1 sz. Székely József háztulajd., kardosfalvi ut 2 sz. Szegei Gáspár háztulajd., fő környéke 6 sz.

Tatár István háztulajd., akácfa 24 sz. Tordai János háztulajd., görbe u. 28 sz. Tjorján Méhes Juon háztulajd., fő u. 40 sz. Tjorján Szimion háztulajd., fő u. 11 sz. Tjorján Méhes Gligor háztulajd., fő u. 17 sz. Tjorján Méhes József háztulajd., fő u. 38 sz.

Várhelyi Gyula házt., akácfa u. 35 sz. Weintraub Antal eszmadia, fogadó u. 1 sz. Vagner János háztulajd., fűzfá u. 6 sz. Kun Károly kovács, fő u. 10 sz. Michl Ignáz gazd. int. gondn., fő u. 1 sz.

Kolozsvári iparosok általános szövetkezete.

Négyszázat meghaladó iparos gyűlt össze tegnap d. u. a torravivóda nagytérbe, hogy egy általános ipar-szövetkezet létesítéséhez hozzájáruljanak s annak alapszabály tervezetét meghallgassák.

Az ülésen városunk előkelő köreiből is sokan jelentek meg.

Az ipartestületet Reményik Károly elnök, Hirschfeld Lajos titkár és Hevesy József képviselték. A gyűlés vezetésével Haller Károly dr. miniszteri tanácsos, egyetemi tanárként föl. Jelen voltak az értekezleten Feilitzsch Arthur báró, Gidófalvi István közjegyző, az iparhatóság képviselőtöbbségén Tussai Gábor alkaptány, az iparkamara részéről Balázs József jegyző. Jelen volt továbbá Fekete Benő pénzügyigazgató helyettes. Sáni László kir. ügyész, Váradi Aurél dr. ügyvéd, Szentgyörgyi Lajos igazgató tanító, Kuszó István muzeum őr, Solymosi Olivér vasgyáros stb. A nagyiparosokat is meghívták a gyűlésre, ezek azonban távol tartották magukat a szövetkezeti mozgalmától.

Az iparosok nagy tömege nemes k a nagytermet töltötte meg egészen, de még a karzat állóhelyeit is teljesen elfoglalta.

Az értekezletet a szövetkezet megpeditője, Zatlér József nyitotta meg. Röviden vázolta az összejövetel célját és indítványozta, hogy a gyűlés vezetésére Haller Károly miniszteri tanácsost kérjék fel, ki az iparosok ügyei elővittele körül éveken át odaadással és nagy sikerrel működött. Eljénzéssel fogadták az indítványt és küldöttségileg kérték fel Haller Károlyt a megjelenésre. Haller Károly elfoglalta az elnöki széket s szép megnyitóban fejtegette szükségességét a szövetkezésnek. A nagy versenyküzdelemben az iparosok csak úgy állhatnak meg, ha szövetkeznek, ha ész és kéz odaadással dolgozik. A munka és szorgalom nemesíti ma az embert. Dolgozni, tanulni kell mindenkinek s józan takarékoszággal egybekötve lehet leküzdeni azokat a nehézségeket, a mik utjában állanak a kisebb iparosok boldogulásának s a mik a nagy tőkével dolgozó gyárparral szemben a kisiparosok érvényesülésére a módot megadja.

Azért szervezni kell a kisipart, versenyképessé kell azt tenni, hogy ne szívia fel azt a gyár műhelye; a nyers anyag olcsó beszerzésére módot és tért kell nyitni.

Eljénzéssel fogadták az elnök szavait. Andrásovsky Dániel jegyző felolvassa ezután a jegyzőkönyveket s az alapszabály terveket.

Elnök ezután enuncziálja, hogy a szö-

vetkezet megalakítására a jelentkezők elvi hozzájárulást biztosítják, a szövetkezet Kolozsvár területére terjed ki.

Feilitzsch Arthur báró elmondja, hogy a szétforgácsolt erő elvérsz, az össze tetterő pedig diadalt arat.

Magyarország össztermelő országa, de ipar nélkül nem élhet, viszont ez sem élhet kereskedelem nélkül. Szilárd alapot kell tehát teremteni, a melyen a szövetkezet megálljon. Kéz kezét fogva s összetartva kell, hogy dolgozzanak, mert azzal szerezhet jólétet önmaguknak, hirt és dicsőséget a városnak.

Egy hang a karzaton: A rabmunka megöli a kisipart!

Kolemen elmondja, hogy általános ipar-szövetkezetet óhajtanak. A kolozsvári kisiparosok el van nyomva. Minden ipar zsidó kézbe jutott. Ezek jobbára külföldről behozott főzermunkákkal lenyomják az árát a tárgyaknak. A kisiparosok adója nagy. Alig bírják fizetni. Ehhez még házber, napi fizetések járulnak.

Jegyző ezután felolvassa a kivitelt tett javaslatot. E javaslatban, tárgysorsjáték provokáltatik és kiállítás rendezése tervezetik.

Feilitzsch Arthur báró elismeri hogy e javaslat szépen van megfogalmazva, azonban vérmes románnyeket nem szabad fűzni a sorsoláshoz, mert az mostanában a költségeket is alig hozza be. A kiállítást azért is pártolja, mert annak meg van, ha nem is, közvetlen, de későbbi közvetett haszna.

Ő, mint a szövetkezet munkása, az alapítókkal együtt fog tartani. (Eljénzés.)

Sáni László: Gazda nélkül vásárt nem kell csinálni. Megkell nyerni a napi sajtot, hogy ez a közönséget a szövetkezők részére hangolja. (Helyeslés.)

Zatlér kijelenti, hogy erre a borászati lapokat is felkérjük.

Várady Aurél: A ki jól különböztet, jól tanít; azért jelöljük meg határozottan, hogy mit akarunk. A sajtó támogatása iránt a jelenlevőket megnyugtató. A sorsjáték és kiállítás ügyével ne foglalkozunk itt, készítse elő a bizottság.

Elnök ezután az alapszabályok törvényes követelményeknek megfelelő kidolgozására dr. Gidófalvi István elnöke alatt kiküldi Zatlér elnököt és a jegyzőt.

SZÍNHÁZ.

Örley Flóra Nagyváradon. Örley Flóra, a kolozsvári Nemzeti Színház egykori kedvelt primadonnája, a napokban Nagyváradon vendég szerepelt az ott időző kolozsvári színtársulatnál. Két estén lépett fel, először *Lili*-ben, másodszor a *Párisi élet*-ben. Fellépései nagy érdeklődést keltettek s a színház mindkét este zsúfoltság megtelt közönséggel. A művész — a mint az ottani lapok írják — finom, ötletes és diszkrét játékaival és énekével a közönséget egészen elragadta s a publikum zajos tapsokkal és kihívásokkal adott kifejezést elismerésének, mindkét föllépő alkalmával. A művésznő, ki még nehányszor fel fog lépni Nagyváradon, tisztelői minden este elhalmozták csokrokkal és virágokkal.

Füldői élet.

Anna bál. A sztojkai fürdőn évről-évre mind fényesebb sikerrel rendeztetni szokott Anna bál az idén is megtartatik július hó 30-án. A nagyszámu rendezőbizottság a legmesszebb menő intézkedéseket tette meg már ez ideig is, hogy az ideiki Anna bál ne maradjon mögöttes az eddigiékné. A bál véd-

nökségét Simó Lajos, egyházkerületi főgondnok, országgyűlési képviselő, a vaskorona rend lovagja fogadta el. Ez pedig nagy szó, mert a hol ő méltósága megjelen, a hová kezét ő veti, ott a siker elmaradhatatlan. Augusztus 1. napján, ha kellő számu érdeklődő akad, kirándulás lesz a Cziblesre. Ugy a bátra, mint a kirándulásra felhívjuk az érdeklődők figyelmét. A ki szereti a kedélyes mulatságot, az jöjjön július 30-ára Sztojkára. Reméljük, hogy az idei Anna bál is Szolnok-Doboka, Szatmár, Szilágy, Kolozs és Máramaros vármegyék intelligens közönségének találkozája leend, miként a megelőző években.

Előpatak.

Egy ügyes székely fiu szállított föl. Nem sietett. Van elég idő s hosszú a nyár. A szegény lónak meg egy nap háromszor is meg kell járni ezt az utat.

Azzal enyhítette türelmünket, hogy minden látható és láthatlan dolgot megmagyarázott s aztán elmondotta az előpataki egyetlen ujdonságot.

— De hát mi az?

— Abbiz'a, hogy Golstán zsidó magyarrá változtatja a nevét.

— Szinte hihetetlen!

— Mán az osztán nem, met én olvas-tam a bótjáról, hogy: Gold-s-te-in; eppedig tisztán magyarul van.

— No, ennek ugyan örvendünk. Egyéb ujság nincsen-e még?

— Nám igen van, met a rég vót, hogy Móza vendéglős meghót, most meg esmég Lázár a fő, a kit egyes hínak, hogy Orosz Lázár.

A fiúnak igaza volt. A jó szó mellett egy gondolatra ott voltunk, a hol akartunk és saját szemünkkel is láttuk, hogy csak a régi minden. Tíz esztendő alatt egy haladó világban új városok emelkednek ezer, meg ezer új lakóval. Itt a régi mindig a legjobb.

Fogadjuk el ezt a konservatív elvet és gratuláljunk Nikolics Péter urnak, a ki itt a legrégibb törzsvendég. Szemünk láttára, cserkészu alatt iltte meg harminczadik idejöttét és névpapját. Megbecsülük a tulajdonosok, szeretik a vendégek. Kellemes uri ember. Nem fog rajta az idő, mert olyan, mint a cser. Edzett. Ha a tél hónapban megbántja egy s más haj, itt új lombot hajt, üde színt cserél és lesz a régi ifjú ember.

Egy példa, de ebből ugyan sokan tanulhatnak. Tanuljon az, a kinek szüksége van vendégre. Az is, a kinek szüksége van jó fürdőre, a melyet meglehető szereti.

Ennek ötletéből le kell számolnom azokkal a tisztelt barátaimmal és jóakaróimmal, a kik sajnálkoztak rajtunk, midőn megtudták, hogy „Előpatakra” jövrünk.

Három napig igazuk volt.

Ma már nekünk van igazunk.

Midőn az ember beérkezik a fürdő helyre, hol üdülni, szabad lenni akar, bizony elkeseredik, ha jobbról is balról is egy-egy ronda viskót lát. Kit vonzhat a diszes homlokzatú emeletes villa, ha udvarán szemétdombot, csalánerdőt egy pár gyötrelmes virágtáblát talál? Ki szármíthat megújulásra, ha a fősétányon két oldalon alig 30—40 méter távolságra összecsúfolt ósdi házak elhasznált levegőjét kénytelen beszívni sétakurából.

Tökéletes igaza volt egy szellemes hölgynek. Tavaly egyik terjedelmes vendéglő le-

égett. A hölgy azt mondotta: ez az Isten ujjai! Értsétek meg. Ne építsétek vissza a helyére, hanem hagyjátok azt szabadon. Teremtettek tért a közönségnek, utat a nyugati szélnek.

Az Isten parancsát Lót áthágta volt. Megkapta büntetését. Egy okos nő tanácsát nem fogadta meg a ház ura.

Ki fogja megbüntetni őt?

Amde ne hívje senki, hogy itt csak a ház födele u! Uj itt minden fényő teteje. Ezek a parodiái a maradiságnak. Ha szét nem terülhetnek, mivel nincs helyük, fölfelé törnek, mert ott az ég ura nem tart korlátot. És ezek szépek, üdék, kellemesek. És az ők jóvoltából Előpatak ma már fenyes fürdőhely.

Az uj fenyes csoportok közül könnyű elfutni a nyugoti részen elővárásolt fényőligetbe, s onnan ismét a dus lombu erdőségbe, hol a szem is, a tüdő is, meg a szív is talál életet és fölvidulást.

Lám, mily merész futamokat halad előre az a nehéz fejű hangyácska! Azt véli, hogy lábát egy kidőlő fa tönkjé, s mérgesen támad, ha utba igazítod.

Kebeledbe jutott? Ne bántsd. Úját zárd el ovatosan, s ő szépen visszatér és eltávozik.

Van neki magához való esze.

Nézd csak szegényeknek a háza az ut szélére épült volt. A vizár oda terelte régi utjokból a szekeret és ők nem unták a nagy fáradságot. Fölszedték házuakat, föl még az alapját is, s jobb helyre költöztek. Ők nem kímélik a munkát, s a fáradságot.

Vig élet az övék. Az a kedves sárga rigó nekik fűtőörös. Mily kedélyes Mátyás uram. Játszja a bujóska, mint egy egészséges gyerek. Könnyű neki, mert ő ott lehet a hol akar. Az imént a hárs sürtü ágai közt bujkált, s már itt van a bokr tövében. Ne ijedj meg. Néha ugy lépdél, mint egy ember. Ha neki ugy tetszik, a hangjával is megcsal. Játékra a fürdő vendégei is gondolhatnak. Van egy tennis pálya, van még hinta is. Egy csolnak is látható, de a fő feneké igen közelről kandikál föl. Ha ezekben a t. vendégeknek kedvők nem telik, ott van Balogh Janesi s az ő tizenkét válogatott legénye: játszanak azok bővíben. És az ám a játék! Nem chablonszerű, nem nyereszkedő, nem is napszám munka, hanem minden ízében lelkes, tüzes és tiszélő.

Egy ezigánybandát ilyen helyen lehet teljesen kiösmerni. Itt, a hol mindenki, mindíg rá van utalva s meg aztán a honnan ő sem szedheti föl a sátorfát, csak ugy könnyedén. Balogh pompásan állította össze a kart. Mindenki tag értelmes muzsikuss. Szorgalmasan készülnek az előadásokra s merésznek olyasmire is, a milyen a Lohengrin.

Végezzük avval a mivel kezdtük: ujjtással. Ujjtást kérünk sok mindenben, de különösen a sétáló utakban. Kérjük, hogy a fősétány északi végéből a No 1. mellől vezessenek egy utat ki a tennis pálya irányában és azt kössék össze az erdő alján elvezető, illetőleg a tennishez fölmenő uttal. Legyen ez egy körút.

Kérjük, hogy a No 1. sz. megkerülő szekerutat tegyék kényelmesen járhatóvá, hogy a főkutól erre is oszlojk a közönség s ne legyen kénytelen összeütközni a visszatérő a jóvóval. Kérjük hogy a Nemes-villa és a felső

kapu között levő országútról a sárt és a port huzassák le, mert az egyikben nem lehet járni, a másikat káros lenyelni, ha fölverik a szekerek.

Ezek a nagyon szerény kívánságok, ha teljesülnek, három hét múlva is megtartjuk a harmadik nap után szerzett jó kedvünket, mert hát a mi kedves házigazdánk Gidófalvi tanácsos ur, meg dr. Székely György, meg a Bogdán család s több ilyenek tudnak gondoskodni, hogy nálunk kívül-belül minden tiszta, rendes, kedves és egészséges legyen.

Majd ha lesz mit, még ír:

Anonimus.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, július 17.

— **Házasság.** Willburg Aladár es.

és kir. kamarás július hó 19-én lép házassági frigyre losonczy br. Bánffy Elsával, néhai losonczy br. Bánffy Zoltán a Lipót-rend lovagja, Maros-Tordavármegye nyug. főispánja és neje özv. losonczy báró Bánffy Zoltánné szül. római szent-birodalmi gróf széki Teleki Erzsébet leányával. Az egyházi esketés *Berecztelkén* július hó 19-én fog végbemenni.

— **Főúri nász Szamosfalván.** Szombati lapunkban már említést tettünk a Jósika családban lefolyt esküvőről. Megirtuk, hogy branyicskai báró Jósika Gábor cs. és kir. kamarás, országgy. képviselő, szép és szeretre méltó leánya: branyicskai Jósika Beáta bárónő — és Bethleni gróf Bethlen Géza Torda-Aranyos vármegye főispánjának, a Lipót-rend lovagjának és nejeinek kaali Nagy Bertának fia: bethleni gróf Bethleni Balázs cs. és kir. kamarás a Vaskorona-rend lovagja, országgy. képviselő esküdtek egymásnak örök hűségét.

A szép esküvő, mint irtuk, szombaton d. o. felizzenkét órakor a szamosfalvi anyakönyvi kerület anyakönyvvezetője: Tokay Ferencz előtt megtörtént. A polgári kötés után pont 12 órakor vette kezdetét a szamosfalvi ev. ref. templomban, az egyházi szertartás, melyet szép beszéd kíséretében Török Imre ev. ref. lelkész, a menyasszony volt nevelője végzett.

A Jósika udvarral szemben levő ref. templom zöld ágakkal és virágokkal igen szépen ki volt díszítve, melynek díszét még föl-emelőbb tette a szép menyasszonynak tiszta fehérben, a vőlegénynek és mágnásoknak díszmagyarban való megjelenése. Az érdeklődés oly nagy volt, hogy a megjelent közönség a templomot zsúfolásig megtöltötte. A templomba vezető utat a Jósika udvartól a templomig szőnyegekkel fedték be és zöld ágakkal ékítették. A násznép a következő sorrendben vonult a templomba: Elöl ment br. Jósika Sámuel v. b. t. t. a szépen földíszített nászgyári bottal; br. Jósika Sámuel követtek: a menyasszony, br. Kemény Ákos, gr. Bethlen Balázs vőlegény, Radvánszky Ella brnő kosorus leány.

Br. Jósika Sámuel követte:

Gróf Bethlen Balászné menyasszony, egyfelől Radvánszky Ella brnő, másfelől Bethlen Zsófia grnő kosorus leányok által vezetve.

Ezeket követte a vőlegény: gr. Bethlen Balázs, egyfelől br. Kemény Ákos, másfelől gr. Csáky László vőfélyei által vezetve, kíséretük jöttek: Kemény Etelka brnő kosorus lány, br. Bornemissa János vőfély karján és Bornemissa Edele brnő kosorus lány gr. Bethlen Sándorka vőfély karján és végül Jósika Jankó br. a menyasszony uszályát hozva.

Ezután jött a nász többi része az alább kiténtetett né sor szerinti páronként:

riel, ez volt a jeggyűrűm, atyád halála óta mindig így viseltem.

Egy keskeny szallagot vont elő a nyakáról és egy kis medalliont kinyitva megmutatta nekem a benne levő jeggyűrűjét. Megesköltö az asztán a kezembe adta, könnyes szemekkel köszöntem meg.

— Gábrriel, te látni fogod azt a templomot, melyben megesküdöttünk, — mondá. Az oltár felett egy nagy festett üveges ablak van, mely a keresztrefeszítést ábrázolja — oly jól emlékezem rá. Midőn a nap reá süt, a kereszt árnya az oltár elibe esik. A mi esküvőünkor a kereszt árnyéka éppen oda esett, a hol én állottam. Azt mondtam atyádnak, hogy az halálslatu jel volt, de ő nevetett és nem akarta elhinni.

— Édes anyám, én sem akarom azt elhinni, mondam. Nem lehetett rossz jel, a mi nekem ilyen jó anyát adott.

— Nem lehetett halálslatu jel, a mi nekem ilyen jó fiut adott, — válaszolá ő gyorsan.

— Lady Kilmore próbálta valaha azt az anyakönyvet megtalálni, melybe az anyám házassága fel van jegyezve? — kérdém.

— E pontra nézve az emlékezetem nem egészen világos, volt a válasz. Midőn a házasságom történetét elmondtam neki, nagyon busult és első dolga volt a szobaleányomat kikérdezni. Homályosan ugy rémlik előttem, hogy ő maga ment el Norhamba és az anyakönyv bejegyzését nem tudta megtalálni és ez volt az oka, a miért házasságomat a leg-mélyebb titokban kívánta tartani — a Holmes Jane és az én szavamom kívül semmi bizonyíték nem volt arról. Nem vagyok egészen bizonyos róla, de azt gondolom, hogy a nagynéném és Jane együtt mentek Norhamba. És az a benyomásom, hogy az anyakönyvet nem találta meg.

(Folytatása következik.)

AZ „ELLENZÉK“ TÁRCZÁJA.

1899. Julius 17.

Hilary.

— A „Tűzsek és narancsvirágok“ szerzőjétől. —

Angolból fordította: AMICA.

XXII.

A Gábrriel történetének a folytatása.

(Folytatás.)

(55)

Az írántam tanusított szeretetére, folytonos gondoskodására és gyöngédségére gondoltam. Ah, száz életet odaadtam volna, száz grófságot inkább feláldoztam volna, mint hogy anyámnak egy pillanatnyi nyugtalanságot vagy fájdalmat okozzak!

Nem engedtem, hogy kegyetlen sebtét én értem a világ szeme előtt feltárja; nem engedtem, hogy én értem eltemetett titkát világhosszra hozza; nem engedtem, hogy azok a drága szemek én miattam keserű könnyeket sirjanak. A hogy az atyám szerelme a fájdalom öröksége hozta magával, az én szeretetem megnyugvást és vigasztalást fog hozni. A mennyiben a hatalmamban áll, kárpóltást adok az atyám szelleme által okozott szenvedésekért. Önző reményeim és álmodásaim mind eltűntek, a mint az ő védelmezője, mellette állottam, készen arra, hogy érte éljek vagy haljak.

A csendesség már tartott némi ideig, midőn végre azt mondam.

— Anyám, miről gondolkodik?

Mert ő arcát a kezébe rejtve még mindig térdelt.

— Imádkozom, — válaszolá — hálát

adok az énekek, hogy nekem ilyen jó és nemes lelkű gyermeket adott.

Ekkor felállott és előttem állva a két kezét a vállaimra téve, egyenesen nézett az arezomba.

— Gábrriel, komolyan értesz minden szót, amit mondtál! — Még nem késő azokat vissza vonni.

— Anyám, szívem mélyéből mondtam azokat! — válaszolám.

— Gyermekem — te én értem czímet, birtokaidat, mindent feláldozol? — kérdé.

— Igen, édes jó anyám és szeretetének a viszonzásául, örömmel teszem azt.

— Gábrriel, a későbbi években nem fogod e megbánni és azt kívánni, hogy bár jogot formáltál volna ahhoz, ami a sajátod?

— Anyám, legyen nyugodt, én soha sem fogom azt megbánni.

— Soha sem fogod azt gondolni, hogy önzés volt tőlem megengedni, hogy ily nagy áldozatot hozzál?

— Soha! — válaszolám. Anyám még ekkor sem tudna önző lenni, ha próbálna.

— És, ha ebben a pillanatban arra kérnélek, hogy ünnepélyesen fogadd fel, hogy soha senkinek egy szót sem árulsz el abból, amit én előttem felfedeztem, megtennéd azt?

— Igen, a legnagyobb készséggel. Ebben a pillanatban a legünnepélyesebb esküvel kész vagyok azt tenni, — válaszolám.

— Gábrriel, ugye mi világosan értjük egymást? E pillanatban te a becsület és igazság szigoru törvénye szerint Lord Ardean vagy; de írántam való szeretetből késő vagy mindenről lemondani és egész életemben Holmes Gábrrielnek maradni. Így van?

Igen, kész vagyok azt tenni és soha sem fogom megbánni. Örömömre szolgál és

boldoggá tesz, hogy ez által anyám iránti szeretetemet bebizonyíthatom.

Olyan kiáltással, a mit soha sem fogok elfelejteni, a nyakamra borult.

— Köszönöm az Égekek, kiáltá, hogy ily nemes fiuval ajándékozott meg!

A mint gyöngéd szeretetével elhalmozott, éreztem, hogy ez az áldozat kevés volt.

— Gábrriel, te nagyon jó vagy, mondá; de édes fiam, én nem élek vissza a te nagylelkűségeddel.

Azonban egy szívességre kérlek. Ha házasságomnak a törvényes bizonyítékait nem tudod megtalálni, akkor a birtok iránti igénykeresetedről mondj le; de ha megtalálod a bizonyítékokat, tudás velem és tőlem telhetőleg mindig segítségére leszek és te érte drágám, elviselem a következményeket.

De én nem kívántam azt. Szívemnek az igazi érzelmeit fejezem ki, midőn arra kértem, hogy engedje ezt az ügyet elenyészni. Azonban ő el volt határozva.

— Gábrriel, én csak próbára kívántalak tenni, mondá; nem értettem azt komolyan. Csudálkoztam, hogy menyire szeretsz és hogy meddig volnál képes magadat az anyádért feláldozni. De Gábrriel, azt az áldozatot soha sem volt szándékom elfogadni. Elég sok az, a mit vesztellett — nem szabad még többet elveszítened. Lássuk, hogy mit lehet és mit kell tenni.

Holmes Jane házasságunknak az egyedüli élő tanuja. Az ő bizonyítéka a templomi anyakönyv jegyzékének a hiteles másolata elég lesz.

— Vajjon a törvényes bizonyíték megtalálása fog e nehézségekbe ütközni? — kérdém.

— Nem tudom. Az a lelkész, aki megeskertet bennünket, meghalt. Tudom, hogy

Gr. Bethlen Gézáné, br. Jósika Gábor, br. Jósika Samuné, gr. Bethlen Géza, br. Schilling Frigyesné, gr. Bethlen József, br. Vay Sándorné, gr. Bethlen Sándor, br. Radvánszky Gézáné, br. Jósika Lajos, br. Bornemissza Tivadarné, br. Kemény Ödön, gr. Bethlen Józsiné, gr. Weldeck Frigyes, br. Jósika Lajosné, br. Radvánszky Géza, gr. Maldeghem Arthurné, br. Vay Sándor, br. Zeyk Józsefné, Szilvassy Béla, br. Kemény Gizella, gr. Teleky Samu, gr. Bethlen Marika, Salamón Géza, Mme Julie Becker, br. Zeyk Józsi, br. Bornemissza Tivadar, br. Schilling Frigyes, gr. Maldeghem Arthur, br. Kemény Elemér, gr. Bethlen Kálmán, Schollz Antal.

Ez esküvőt vig lakoma követte, hol a szobnól-szebb toásztok egymást követték. Az üdvözítő táviratok száma meghaladta a 300-at. Csak egy résztét győzték felolvasni. Az ifjú pár sok jó kívánságot és a két örömapa kíséretében lékocsikázott az apahidai állomásra, hol a résztükre küldött szalon kocsi várván őket elutazta az új otthonukba. Aroklajára.

— **A választói névjegyzék ellen** felszólamlások határideje lejárt. Beadott a határidőn belül 48 felszólalás. (Ez azt mutatja, hogy a választók nem igen érdeklődnek jogosultságuk iránt. Megemlítjük itt, hogy *Szegeden hírlapi névsorközlés nélkül kétszázötven felszólalást adtak be.*) A felszólamlások legtöbbszörben egyesek reklamálják választói jogait. Hasonlóan Váradí Áurél dr. kéri több jogosulatlanul felvett II. körüli választó kihagyását. Most e hó 25-éig a felszólamlásokra észrevételek tehetőek. A felszólalások és észrevételek felett szeptemberben dönt a központi választmány.

— **A vadásztársaság gyűlése.** A kolozsvári vadásztársaság választmányának kedden f. é. július hó 18-án d. u. 5 órakor rendkívüli ülése lesz, melyre a választmányi tagok figyelmét ez uton is felhívja az elnökség.

— **A párisi kiállítás erdélyi terme** berendezése számára — mint már jeleztük — gyűjtő és tanulmány körútra indultak e hó elején a kormánybiztoság megbízásából Szádeczky Lajos és Radics Jenő. A körút első része, melyben a Szamosvölgyét, a Mezőség keleti részét és a Maros felső vögyéket bejárták — úgy értesültünk, — hogy igen szép eredménnyel járt. Voltak Bencehidán, Szardukon, Zsibón, Hosszafalván, Pribék falván, Deésen, Bethlenben, Beszterczen, Nagy-Sályon, M. Fülöpön, Szászrégenben, Vécsen, Gernyeszegen, Sáromberkén, Sárpatokon, Nagy Ernyén, Maros-Vásárhelyen, Meggyes falván, Szentpálon, Földváron, Veresmarton, Felső-Ujváron, M. Csesztvén. Mindenütt a legnagyobb előzékenységgel találkoztak s az illető főurak és egyházak készséggel becsatolták rendelkezésükre műkincseiket, melyekből nagy száma és igen nagybecsű gyűjtemény fog összekerülni, melyek Erdély régi kulturáját igen előnyösen fogják bemutatni a világ előtt. A templomokból remek serlegek, szőnyegek, X-XIII-ik századi urasztat és oltárterítők kerültek elő, a kastélyoktól ékszer, fegyverek, lőszerszármok, butorok, képek stb. A fáradhatatlan és lelkes kutatók a legközelebbi napokban a Nyárad mentén, a Maros alsó völgyén, s Nagy-Küküllő mentén folytatják körútjukat s onnan mennek a Székelyföldre s végül a Szászföldre. A körutat aug. elején Hunyad, Torda, Kolozsvár és Kalotaszeg vidékét fogják bevezetni. Közbe felkeresik a Zalánán időző Lukács Béla kormánybiztos, a ki kiváló érdeklődéssel viseltetik a kiállítás erdélyi része iránt, — amire annál nagyobb súlyt fektetnek, mert Erdély a milleniumi kiállításon is igen kevés volt képviselve.

— **Népünnepély.** Tegnap mozgalmas népünnepély folyt le a sétaterén. Publikum nagyszámban volt s különösen azért tödült a publikum olyan nagy számban, mert a sok sablonszerű régi mulatságokon kívül, a milyen a zsákbaftás, lepényevés és a többi, *Carmencita* tánczolt és énekelt a népek a kioszk előtti pódiumon. Volt is akkora nézőközönsége, a mekkorát ritkán lehet együtt látni s tapsolták is sokat a kitűnő tánczosnót. A gyerekeknek a kutyá-cirkusz szorított nagy mulatságot zongorázó és számoló kutyáival. Este a népünnepélyt pompás tűzijáték zárta be.

— **Vesztett nyulak.** A városi állatorvos által vesztetnek talált kutya agyából Lőthe tanár által bejött nyulakon a vesztettség tegnapra teljesen és typicusan kifejeződött, melyet ez hozunk olvasóinknak tudomására, mert hallomás szerint sok kutyát összemartak a város területén barangolt dühös kutyák, melyeknek megmaratásáról talán még a tulajdonosa sem bír tudomással, sőt talán olyan megmart kutyák is vannak, melyekről tudva van, hogy a dühös kutya megmaria, de nem lettek bejelentve és kiirtva. Maig két ilyen kutyán tört ki a dühösség. Éber figyelemmel kell tehát kísérni a kutyák állapotát, nehogy újabb szerencsétlenségeknek legyenek okozói.

— **Turista szállók.** Az E. K. E. az országban mindenütt tagjai részére turista szállókat szervez, hol olcsón élkezhetnek és megzálhatnak. Szerveve és jelző táblával van már 50 ilyen szálló, hol az E. K.

E. tagok arczképes igazoló jegy felmutatása ellenében 10—25 százalékkal kedvezményt élveznek. A kerékpáros tagok részére javító szekrények vannak Tordán és Bánffy-Hunyadon.

— **Birtok vásár.** Simay Ferencz türei és azzal szomszédos birtokát megvásárolta *Wildburg* Aladár báró, ez a derék fiatal arisztokrata, a ki ezzel belépett Kolozsmegyébe új birtokosai közé. A birtokosok bizonyára örömmel üdvözlék új társukat.

— **Botörés a theológiába.** A kolozsvári theologiai akadémia épületének földszinti részében nyáron már másodszor törték be ismeretlen tettesek. Pár hóval ezelőtt, mintegy 40 ft áru élelmi szert s italokat emeltek el. Az éjjel is felnyitották az ajtó redőnyeit és sonka, szalámi, konyak, cukor, kávé s egyéb élelmi szerekben mintegy 60 ft árat emeltek el. Az ismeretlen tettes gazdálkodásáról a rendőrségnek jelentést tettek. A rendőrség keresi.

— **A királyfi leánya menyaszony.** Gmundenben, mint nekünk jelentik sokat beszélnek Stefánia ösvegy trónörökösné leányának, Erzsébet főhercegnőnek állítólagos küszöbön álló eljegyzéséről. Mint vőlegényt Robert württembergi herceget emlegetik. Erzsébet főhercegnő, tudvalevőleg anyjával, Stefánia ösvegy trónörökösnével most Gmundenben időzik. Azt mondják, hogy legközelebb oda érkezik Robert herceg és megfogja kérni a főhercegnő kezét. Robert herceg 1873 január 14-én született. Jelenleg főhadnagy Stuttgartban a 2. számú württembergi dragonos ezrednél.

— **Nyaralás Szucsághban.** A szomszédos Szucságh községben, a melynek kitűnő vize és egészséges levegője van, sokan nyaralnak az idén Kolozsvárról. Többek között ott vannak Kovács Dezső, Versényi György és Versényi Gábor tanárok családjaikkal. Hír szerint jövő évben nagyobb szabású villaépítkezéshez kezdenek, amelyekként Kolozsvár egyik „Vorstadt“-jává nővi ki magát.

— **Kirándulás a Délvidékre.** A „Délvidéki Kárpát-Egyesület“ f. évi augusztus hó 13-án a világhírű Al-Dunára kirándulást rendez. Utirány: Temesvár—Báziás—Orsova. Indulás Temesvárról augusztus 13-án reggel 6 óra 12 perczkor, megérkezés Báziásra d. e. 9 óra 54 perczkor. Innen külön hajóval indulás 10 óra 30 perczkor. Utközben a társaság Plaviseviczán kiszáll a Széchenyi-könyhant és a „Veteráni“ barlang meglekintése végett. Ezután az ut folytatása a Kazán-szoroson keresztül, Orsova—Ada-Kaleh érintésével a Vaskapu-csatornán keresztül és vissza Orsovára. Augusztus 14-én reggel 6 órakor kirándulás gyalog az „Allion“-hegyre, 10 órakor a „Korona-Kápolna“ és „Ada-Kaleh“ török sziget meglekintése. D. u. 2-kor vissza Temesvárra, avagy tetszés szerint kiszállás Herkulesfürdőre. Ezen érdekes kiránduláson nem tagok is résztvehetnek és személyenként Temesvárról és Temesvárig számítva, teljes ellátással — beleértve a vasúti jegyet is — 12 frtba kerül. Hogy az elnökség a szükséges előkészületeket és intézkedéseket megtehesse, ez uton kéri fel az érdeklődőket, hogy részvételüket f. évi augusztus hó 6-ig dr. Kovács Géza egyesületi titkárnak (Temesvár) tudomására hozni szíveskedjenek. — A jelentkezés kötelező, a mely alkalommal a pénz is beküldendő.

— **Kigyult lámpa.** Nagy riadalmat idézett elő a tegnap este a külmönstör-utca járókelői között egy gázlámpa kigyulása. A kigyulást valószínűleg az idézte elő, hogy e lámpa zárkészülékét nyitva feledek és így a lámpa öblönye meggett gázzal, a mi az esti felgyújtáskor meggyult. A lámpagyújtót, a ki a tűz előlétán szorgoskodott, nagyon összeégette kezét. A tüzet aztán nagy sokára sikerült eloltani.

— **Tűzoltók gyűlése.** A kolozsvári önkéntes tűzoltó-egylet parancsnoksága 1899. évi július hó 18-án d. u. fél 7 órakor a tűzoltó laktnya helyiségében gyűlést tart, több egyleti ügy elintézése végett.

— **Primicia.** A Kolozsvárral szomszédos *Kolozs* városa tegnap délelőtt megvárható és ritka egyházi ünnepélynek volt a színhelye. A város derék főjegyzőjének, *Bartha* Ferencnek hason nevű jeles fia elvégezvén a gyulafehérvári r. kath. papnevelő intézetben e tanulmányait, a püspök által pár hét előtt *pappá* szenteltetett. Mint ilyen tegnap, mondotta első *miséjét* szülő városa templomában, melyet ez alkalommal zöld galyakkal és virágokkal ékesítettek fel. A templom ez ünnepies alkalomból már a kora reggeli órákban megtelt ájtatosközkkel. Az ünnepies szertartásban való részvételt végett Kolozsvárról utaztak ki Kolozsra *Bíró* Béla apát-plébános, *Páll* István kanonok, *Neuricher* Ödön és *Ráduly* Simon lelkészek. Az ifjú lelkész és a segédkező papság a kolozsi plébánia épületben vette magára az egyházi dísz ruhát, s az új misés papot e helyről körmenettel vitték a templomba. A templomi zászlók alatt sorakozott a közönség, majd hat koszorús leány (közülük az új pap két nővére) lépkedett rózsákkal hintve be az utat, melyen a papság a templomba vonult. Tíz óra után érkezett a menet a templomba, s vonult egyenesen az oltárhoz. E helyen csakhamar felzendült az új pap alkajró a *Veni sanctae* dallama, melyet utána énekelt az egész gyülekezet, melynek sorában a kis városka intelligenciája, az ott

időző fürdővendégek és a réposztály egész sokasága foglalt helyet. Erre megkezdődött a mise, melyet az új pap mindvégig érezes, megnyerő hangon énekelt. Segédkeztek neki mint manductor *Bíró* Béla apát-plébános, továbbá *Páll* István kanonok, *Neuricher* Ödön és *Ráduly* Simon lelkészek és Ince Sándor kolozsi plébános. Az evangelium után *Zlamal* Ágoston gyulafehérvári papnevelőei tanár, egyike a kiválóbb egyházi szónokoknak, lépett a szószékre s rendkívül és nagy figyelmet keltő beszédében vázolta a papság hivatását s a hívőkkel való viszonyát s beszéde végén az első misés ifjú paphoz fordulva, in tézett igen tartalmas erkölcsi oktatást, mely könnyekig meghatotta az összes jelenvoulakat. Az ünnepélyes misének délfel vége. Az új pap édes atyja *Bartha* Ferenc a vendégek tisztelőtére a plébánia lakban ebédet adott, melyen sok felkészöntőt mondtak az örömapa, a testvérekre, az ifjú papra, a segédkező papságra, a püspökre stb.

— **Kenyér szobrok.** A közönség ugvancsak seregestül megy a kenyér szobor kiállításra, mióta megnyílt. A kiállítást mi is megnéztük és mondhatjuk, hogy érdekes dolog. A ki ezeket csinálta, egy fegyencz, ki öt évig volt Vázoon bezárva. Unalmában kezdette csinálni ezeket a szobrokat komisz rabkenyérből. Legérdekesebb közöttük: Krisztus Pilátus előtt (Munkácsy festménye után), a Deák-mauzóleum, a király mellszobra, egy varrógépf és még számtalan apróság. mind kenyérből. A szobrokat *Singer* Károly magyarázza, ki arról nevezetes, hogy ő leplezte le Ős Budavárában az alvó-fakirokat tavalyelőtt. A kiállítás az Angol Királynő Szállodában látható.

— **Agyagfalvi emlék.** Következő fölhírást kaptuk a napokban: Az agyagfalvi réten felállítandó „Székely emlék“ végrehajtó bizottsága megbízásából hazafias tisztelettel kérem fel az egyházak lelkipásztorait, az otthon levő egyetemi haligatokat s minden áldozatra kész, lelkes honfitársunkat, hogy minden lehető eszközzel támogatni, s czélunkat, hogy a székely nép Rákosmezőjén, hol őseink 1506—1848-ig országgyűlésekre gyűlekezének „eltörlendő különféle egyenletlenségeket és hitvány szokásokat“ s megmenteni a hont, egy a dicső multhoz méltó monumentális emléket állíthassunk — elősegíteni kegyeskedjék. Julius 31-én Petőfi halálának 50 éves évfordulója.

Egyszerre áldoznának a multnak s egyszerre emelnék oszlopot a jövő nemzedék számára — tehát kettős hazafias czélt szolgálnának — mindazon községek, a melyek összegyűlekezésnek júli. 30-án (vasárnap s egy Petőfiről, a segesvári csatáról szóló megemlékezéssel, szavalattal s ének-léssel egyekötött hazafias emlékünneplést rendeznének, a körülmenyekhez képest megfelelő helyi díj mellett, s az ebből begyűlt összeget az agyagfalvi székely-émlék javára fordítanak. Más, sokszor kiesényes dolgokra ugy is annyit áldozunk; akad talán egy fillérnek a hazafias ügy előmozdítására is!

Ujtsuk fel az immár csak regék honába való csodás idöket. Jól esik, ha legalább lelkünkben visszapillantunk az erdőkoszorúta segesvári csatáért, hol egy kis szürke idegen ember küzd hazánkért egy lelkesültséggel s a hol a nemzet lángelkűt dahnoka „ifjú szívéből“ piros vére kifolyt

Hívjuk csak Petőfi szellemét; megjelenik az, s dicső fényével legalább egy pillanatra besugározza az önzéstől rideg emberi kebelt; megjelenik az, s megtanít hazánkat szeretni, megtanít a multért lelkesedni.

Erős hittel, bizalommal várja az agyagfalvi emlékbizottság, hogy a községek és világi és egyházi előjárói vagy július 30-án vagy az ezt követő hetekben, az idő s a körülményekhez képest, megfogják találni legbőlebb módját ügyünk előmozdításának.

Egy szelleme Petőfinek! Kit csodálunk alkotott egy ezeréves nemzet teremő Geniusza s ki már öven év óta eltűntél e földről, szállj közénk halálod évfordulóján, adj világosságot a szíveink, s köztised honfitársaid lelkét adakozásra, hogy oszlopot emelhessünk a multért a jövőnek, hogy „lássák fényét a népek“ . . . *Ravasz* Árpád főgym. tanár, az agyagfalvi emlék biz. jegyzője.

— **Megrongált töltés.** Tegnap d. u. óriási záporosó volt, mely pár pillanat alatt olyan víz áradást idézettelő a Csucsá-Kolozsvár közti vonalon hogy átöléseket több helyt megrongálta. de azért fennakadást nem okozott.

— **Vivó akadémia Nagy-Szebenben.** A nagyzebeni katonai vivó-egyesület, melynek protectora Obsdorffy Probszt Emil hadtestparancsnok, elnöke Cerri Károly altábornagy, alelnöke pedig Jámborfi Fromm Kálmán huszárezredes a mult év deczemberjén alakult meg Gregurich Amon huszárfőhadnagy, az armadia egyik legjobb vívómestereének kezdeményezésére, ki a vívásban az új olasz rendszernek egyik legkiválóbb mestere, ugy annyira, hogy nemcsak a bécsi vivó akadémian, hanem külföldön is sok első díjat nyert. Ezen kiváló mester indítványára e hó 8-án szépen sikerült vivó akadémiát rendeztek. A megelőző napokon a versenyvívás tartatott meg, a melyben az összes résztvevők egymással megmérkőztek. Ezek között voltak első sorban a mesterek, kik a bécsujhelyi vivó iskolát elvégezték és a kadoskolákban alkalmazott vívómesterek (ez egy ujonnan felállított katonai állás) azután következtek az amatőrök mintegy 20-an. A vivó akadémia a nyilvánosság előtt folyt le, a nagyszámban megjelent katonai és polgári előkelőségek jelenlétében, s fényes eredményel végződött.

Különös érdekességet kölcsönzött a versenynek Barbazetti Luigi híres bécsi vívómesternek a részvétele, a ki először Sommer katonai vívómesterrel, majd pedig Gregurich huszárfőhadnaggyal mérkőzött. Főleg ez az utóbbi assaut bírt különös érdekességgel, mivel mindketten elsőrendű vívók, a kik már előbbi vívóversenyeken mérkőztek egymással, de eddigelé mindig egyformán tartották magukat, ugy a jelen esetben is, a hol a 15

perezig tartó assautban mindkettőjük 17 leuchel kapott. Az amateur-vívók szintén igen szabatosan s szépen vívtak.

Megemlítendő, hogy Alszeghy huszárszázadosnak is kiváló érdemei voltak az ünnepély helyes és izlésteljes rendezésében, ki a párvialásokat is nagy szakértelemmel vezette. A vivóakadémia után fényes táncmulatság volt.

— **Nyilatkozat.** *Carmencita* spanyol tánczosnó következő sorok közzétételére kérte föl a szerkesztőséget:

Tiszelt Szerkesztőség!

Pár napja egy konkurens orfeum-társaság azt a hirt terjeszté rólam, hogy nem én vagyok az igazi *Carmencita*. Nehogy ez a hír megtevésszen valakit, kijelentem, hogy ez az állítás a valóságnak nem felel meg és én kész vagyok a szerkesztőségnek 1000 forintot letenni annak számára, a ki bizonyítani tudja, hogy az igazi *Carmencita* nem én vagyok.

Kiváló tisztelettel
Carmencita.

— **Pécseitek Erdélyben.** A Pécsi Mecsek-Egyesület kirándulóit tegnapelőtt sárban és esőben Karánsebesről Hátszegre érkeztek. Itt Muzsnay Béla polgármester volt szives őket az EKE. felkérésére kalauzolni. Hátszegről átrándultak Petroszénybe, hol Buda Károly EKE. osztályelnök a legnagyobb előzékenységgel kalauzolta a vendégeket a gyönyörű Szardukba. Innen tovább mennek Vajda-Hunyadra, N.-Szebenbe, Fogarásra, Brassóba stb. A sok eső miatt 5 kiránduló visszamaradt, de a többiek kitartóan folytatják az utat.

— **A beteg mérnők** részére ugyanabban következők adakoztak: Molnár Domokosné 2 ft, Butyka József 1 ft, Gerstenbrein Tamás kőfaragó mester 2 ft, Kertész Mózes 2 ft, Ez összegeket a mult héten befolyt adományokkal együtt a nyomorban sínylő beteg mérnők kezéhez juttattuk.

— **Kereskedelmi Alkalmazott.** Ily cím alatt Budapestén *Baldás* József hírlapíró szerkesztésében egy kitűnő szerkesztett szakiap jelenik meg, mely hivatva van a magánhivatalnokok, könyvelők, utazók és kereskedő-segédek meglehetősen elhanyagolt érdekeit előmozdítani. Csodálatos, hogy míg az iparosoknak és gazdáknak főlös számmal vannak jól szerkesztett szakiapjaik, a kereskedelmi alkalmazottaknak eléggé nem hibáztatható indolentiájuk folytán mindeddig nem létezett oly organumuk, mely kizárólag az ő érdekeikkel foglalkozott volna. A „Kereskedelmi Alkalmazott“ tehát nagy hiányt pótol s olcsósága folytán minden alkalmazottnak, könnyen hozzá férhető, a mennyiben előfizetési díja egy évre mindössze 2 ft, félvre 1 ft, egy negyedére 50 kr. Ajánljuk a kolozsvári kereskedők és alkalmazottak figyelmébe.

— **Ipartestület táncvizalma.** A kolozsvári ipartestület nyári táncvizalmára az előkészületek megtevétek. Augusztus 6-án a Lövényde helyiségében tartatik meg kettős zenekarral u. m. a helyi 21 honvédgyalogezred és egyik népszerű cigányzenekarral. A meghívók a jövő héten küldetnek szét. A rendező-bizottság gondoskodik ezen felül még több meglepetésről is.

Gyászrovat.

Zágoni Lambert kir. ügyészégi levéltárnok, folyó hó én d. u. fél 5 órakor, élete 41-ik, boldog házassága 17-ik évben, hosszas és súlyos szenvedés után megszűnt élni. A meghodolugnak földi részei folyó hó 16-án d. u. 3 órakor fognak az ev. ref. egyház szertartása szerint, külközép utca 11-ik számu lakásán tartandó halotti ima után a közös sikertbe kikiéretetni s örök nyugalomra helyeztetni; mely végtisztelőre a rokonok és ösmerősök szomoruan meghivatnak. Áldás emléken, béke porain!

Özn. *Gombás Józsefné* szül. Vesseli Anna folyó évi július hó 14-én életének 61-ik, özvegységének 6-ik havában hosszas szenvedés után, Marosvárhelyt megszűnt élni.

LEGUJABB.

Az „Ellenzék“ táviratait, telefon tudósításait és sürgősségi-leveleit.)

Petőfi ünnep és a százszok.

Budapest, július 17.

A „Petőfi-Társaság“ elnökségét a százsz képviselők ma levélben értesítették, hogy öks is részt kívánnak venni Petőfi emlékének megünneplésében és e végből Segesvárt egy küldöttség által képviseltetni fogják magukat. Pildner orsz. képviselő azon kívül utasította Bartók Lajost, hogy a százszok mindig lelkesedtek Petőfi költeményeire, a mi már abból is kiválglik, hogy a százszok két legnevesebb költője Petőfi verseinek legnagyobb részét lefordította. A százsz képviselők megjelenése egyuttal politikai jeleggel bír, mert az világos jele a százsz és magyarok közötti ellentétek békés megoldásnak.

A Petőfi-ünnep előkészületei.

Budapest, jul. 17.

A „Petőfi-Társaság“ elnöksége ma körlevélben felhívta az összes irodalmi körök elnökségeit, a budapesti színházak igazgatóit, a honvéd-egyesületeket,

az Otthon írói kör, az Ujságírók Egyesülete és a Vidéki Hírlapírók Szövetkezetének elnökségeit, hogy Segesvárt küldöttségileg képviseltesék magukat.

Kisiklott gyorsvonat.

Boulogne, jul. 17.

Lottinghenben ma kisiklott egy kéjvonal, mely alkalommal hat ember súlyosan megsebesült.

Párisi dolgok.

Páris, július 17.

A „Siecle“ azt írja, hogy most már végleg elhatározták, hogy a Pellieux tábornok elleni vizsgálatot újabb vizsgálatall egészítik ki.

A „Figaro“ Esterházy Keresztélynek az államügyészhez intézett emlékiratát közli, a melyekben azokat a csalásokat vázolja, melyeket Esterházy őrnagy vele szemben elkövetett.

Leégett műmalom.

Nyiregyháza, július 15.

A nyiregyházi műmalom leégett, a kár 100,000 forint

Eötvös Károly Nagyváradon.

Nagyvárad, július 15.

Tegnap délelőtt tartott Eötvös felolvasást a Dreyfus ügyről. Rövid vonásokban vázolta a Dreyfus ügy minden fázisát, két tábor összeütközését, az államrend védelmében. Egyik oldalon igazságért, a másik oldalon ütközetért küzdöttek. De az ügy vége felé közeliedik az igazság győzni fog, kritizálja a szakértőket a mesterségesen szított közvélemény félrevezetését. Délben nagyszabású bankett volt Eötvös tiszteletére.

Képviselő jelölés.

Hátszeg jul. 17.

Hunyadvármegye hátszegi választókerületének szabadelvű pártja ma délelőtt 11 órakor Hátszegen a Kaszinó nagytermében Bernád Miklós kir. közjegyző pártelnök elnöklésével népes értekezletet tartott, melyen a kerületnek Mara László alispánna választásával megürrült, országgyűlési képviselői állására egyhangulag Ponory Sándor brassói törvényszéki elnököt és egyuttal tekintélyes megyei nagybirtokost jelölték. Ponorynak ellenjelöltje nem lesz. A jelölés előtt felolvasták a volt képviselőnek, Mara Lászlónak bucsulevelét s köszönetet mondtak neki a kerület érdekeinek hü és buzgó képviseletere, valamint azon áldozatkész önzellenségeért, melylyel a megyében nehéz viszonyok közt egyéni érdekeinek alárendelésével az alispáni állás elfogadására késznek nyilatkozott.

Az 1838-iki árviz emléke.

Budapest, jul. 17.

A székesfőváros tanácsa elhatározta, hogy szoborműben örökíteti meg az 1838-iki pesti árviz emléket.

Megszűnt az asztalos sztrájk.

Budapest, jul. 17.

Az asztalosok strájkja egy hét óta tart, de ma végre engedtek a mesterek és megadták a kívánt követeléseket, a 10 százalékos bécesemelést és a 9 és fél órai munka időt.

A szerb fővárosból.

Belgrád jul. 17.

Petrovics gymnásiumi tanárt elfogták. Radoszajevics ujságírótt kiutasították.

Püspöki beiktató.

Karlócza, jul. 17.

Sevics Metrofan püspök beiktatása ma volt óriási közönség jelenlétében. Számos üdvözlés érkezett.

Wlassics Gyula és a Petőfi-ház.

Budapest, július 17.

Wlassics Gyula miniszter a főváros-hoz leiratott intézett a Petőfi-házi telek átengedése ügyében. Leiratában a hazafiságra appellál.

Főszerkesztő ;

BARTHA MIKLÓS.

Felölös szerkesztő és laptulajdonos ;
MAGYARY MIHÁLY.

NYILTTÉR.

Uj-világ mulató.

Kolozsvár először lép fel ma hétfő július 17. **Viola Gizella** a legszebb magyar német keringő táncz és énekesnő.
Carmencita csak pár nap lép fel még

Sz. 3180—98 tkvi.

637. 3—3.

Hirdetmény.

A m. kir. Igazságügyminiszter 1898 évi május hó 18-án I. M. I/A sz. a. elrendelte, hogy a hidalmasi kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatósághoz tartozó Középlak község tjkveibe felvett mindazon ingatlanokra nézve a melyekre az 1886. XXIX. t. cz. az 1889. évi XXXVIII. és az 1891. évi XVI. t. cz. a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik az 1892. évi XXIX. t. cz.-ben szabályozott eljárás és ezzel kapcsolatban a tjkvi bejegyzések helyesbítése fogantatossággal.

E czélból a helyszíni eljárás a nevezett községben **1899. évi augusztus hó 17-ik napján** fog kezdődni.

1. Ennélfogva felhivatnak mindazok, a kik a tjkvekben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a telekkönyvi hatóság kiküldöttje előtt a kitűzött határnapon kezdődő eljárás folyamán jelenjenek meg és az előterjesztéseket igazoló okiratokat mutassák fel.

2. mindazok, a kik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, a tjkvi bekelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átírásra az 1886 évi XXIX. t. cz. 15—18 és 1889 évi XXXVIII. t. cz. 5, 6, 7 és 9. §-ai értelmében a szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött előtt igazolják, avagy oda hassanak, hogy az átruházó tjkvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött előtt szóval ismerje el és a tulajdonjog bekelezésére engedélyt nyilvánítsa, mert különben jogait ezen az uton nem érvényesítheti, és a bélyeg és illeték elengedési kedvezménytől is elesnek; és

3. azok, kiknek javára a tényleg már megszünt követelésre vonatkozó zálogjog, vagy megszünt egyéb jog van nyilvántartva, legbejegyezve, ugyintén az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlesztést kérelmezzék, illetve, hogy törlési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

A kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság.
Hidalmas, 1899 évi márciusus hó 30-án.

N a d o s á n,
kir. albiró.

1106—899. m. sz.

649 1—2

Hirdetmény.

Kolozsvár sz. kir. város törvh. közutjain, elhelyezendő 3 drb. kökilométer oszlop 118 drb. tölgyfa kilométer oszlop és 300 drb. tölgyfa kerékvető szállításiának biztosítására **e hó 22-én d. e. 10 órákor**, a városi mérnöki hivatalban írásbeli verseny-tárgyalás fog tartatni.

Az 50 kros bélyeggel ellátott ajánlatok, az irt időre a v. mérnöki hivatalhoz adandók be, a hol is a feltételek a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kolozsvárt, 1899. július hó 14-én.

Kolozsvár sz. kir. város mérnöki hivatala.

A gyergyói járás főszolgabírójától.

Sz. 3333—1899. ki.

650. 1—3

Pályázati hirdetmény.

Csikmegyében a gyergyói járáshoz tartozó Gyó. Remete, Várhegy és Salamás községekből alakult 8200 lelket számláló egészségügyi körben a körorvosi állás Gyó Remete község székhelyével üresedés en lévén, annak betöltésére ezennel pályázatot nyitok.

Az orvos évi fiz tése 800 frt. természetben kiszolgáltatandó lakással, továbbá a látogatási díjak váltása évi 368 frttal s végül a fuvarváltás Várhegy és Salamás községek részéről évi 52 frttal.

Felhívom mindazon orvostudorokat, kik ezen állást elnyer-ni óhajtják s 2 évi gyakorlatot kimutatni képesek, — hogy az oklevéllel, honossági és eddigi szolgálatot igazoló okmányokkal felszerelt folyamodványukat **folyo évi augusztus hó 25-ig** bezárólag hozzám adják be.

Gyergyó-Szt.-Miklós 1899. évi július hó 11.

Nagy Tamás,
főszolgabíró.

Sz. 2955. 3429 és 3618—1899 tkv

651. 1—1

Árverési hirdetményi kivonat.

A kolozsvári kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy dr. Csikmántory Ottó kolozsvári ügyvédnek az „Economul” kolozsvári pénzintézetnek és Tjiorán Irina a lui Tini k.-monostori lakosnak Goga Juen k.-monostori lakos végrehajtást szenvedő elleni 28 frt 61 kr. 200 frt. és 26 frt. 70 kr. tőkekövetelés és járul. iránti végrehajtási ügyében az árverést elrendelte a kolozsvár városi kir. járásbíró, területén levő Kolozsvár város VI-ik vagyis k.-monostori kerületében fekvő s a k.-monostori 391 sz. tjkvben végrehajtást szenvedő nevén álló A + 1 - 2 r. 74. hrsz. udvarra- és rajta lévő sóvényházra és melléképületeire és az ehhez tartozó 73. hrsz. kertre együttesen a tjkvileg bejegyzve lévő udvar közösség sérelme nélkül 123 frt. összesített becsértékben mint ezennel megállapított kikiáltási árban; továbbá egyedül az „Economul” fenntartott követelése kielégítése végett a végrehajtási árverés Kolozsvár város k.-monostori határán fekvő s a k.-monostori 113 tjkvben végrehajtást szenvedő nevén álló A I. 1 - 4 r. 536, 648, 649, 870, 871. 13 11 hrsz. ingatlanokra és mint egy tjkvi jószágtestre 267 frt. becsértékben mint ezennel megállapított kikiáltási árban és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1899. évi július hó 19. napjának délelőtti 10 órájkor ezen kir. trvszák 14-ik sz. szobájában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is elfogadják adni.

Az árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 százalékát készpénzben vagy az 1881. évi LX t. cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1 én 3333. sz. a. kelt I. M. rendelet §8-ban kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni — avagy az 1881. évi LX. tcz. 170. §. értelmében a bánatpénzének a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. trvszák, mint tjkvi hatóság, Kolozsvár, 1899 ápril hó 22.

Dr. Szentkirályi Gyula,
kir. társbíró.

A FRITZE-féle

A FRITZE-féle

A FRITZE-féle

Borosyán padlómáz

igen tartós és
fűnyes6 óra alatt meg-
szárada legzaporább pad-
lófaszték 1 kg. ele-
gendő 16 n. mér-
bevonására!Főrtár: Burger Frigyesnél Drogerie,
Károlyi ár. 10/11. 260 14—20

TRENCSINTÉREN

visszavonhatatlanul utolsó hét

Csoda kutyák színháza!

Uj műsor!

634.5—6.

Még nem létezett Kolozsvárt! Minden verseny kizárva! A világ legokosabb csoda kutyái. CARO a világ egyetlen kutyája, — mely zongorázik. Ezen csoda kutyák innak, olvasnak, számolnak. Ismerik a színeket, virágokat, erőmutatványokat produkálnak. Szóval a világ legnagyobb csodája. Előadás naponta délután 4. 6. 8 órákor.

ártyajászó kutyá.

Uj! Először A liliputi pincs franczia
Számos látogatóért esedezik
Prechtl Hermán, tulajdonos.

Kiadó vagy eladó október elsejétől

a város legforgalmasabb helyén — előnyös feltételek mellett —
egy ujonnan berendezett

üzlet-helyiség,

mely alkalmasabb

söracsarnoknak, bodegának, csukrászdának.

Bővebbet:

567. 3—10

Pferschy Ferencznel, Újvilág vendéglő.

Első erdélyi kávé szétküldési raktár!

KÁVÉ

5 kilós zsákokban bérmentve.

ÁRJEGYZÉK.

	frt.	kr.
1 kiló Santos válogatott	1	20
1 kiló Jamaikai jóízű erőteljes	1	36
1 kiló Guatemala finom igen ajánlható	1	54
1 kiló Portorico közepeszerű finom	1	68
1 kiló Portorico legfinomabb erős nagyszemű	1	86
1 kiló Ceylon finom	1	76
1 kiló Ceylon nagyszemű igen finom	1	98
1 kiló Cuba nagyszemű legfinomabb	2	68
1 kiló Aranyjáva zamatos	1	96
1 kiló Mocca valódi arabiai	1	98
1 kiló Gyöngy finom minőség	1	86
1 kiló Gyöngy nagyszemű kiváló minőség	2	16

Postán utánvétellel vagy a pénz előleges beküldésével küld

PAPP LÁSZLÓ

Kolozsvárt, Theologia-épület. Telefon 212.

570.10—52

Egy öt kilós szállítmány összeállítható többféle
kávéfajokból is.

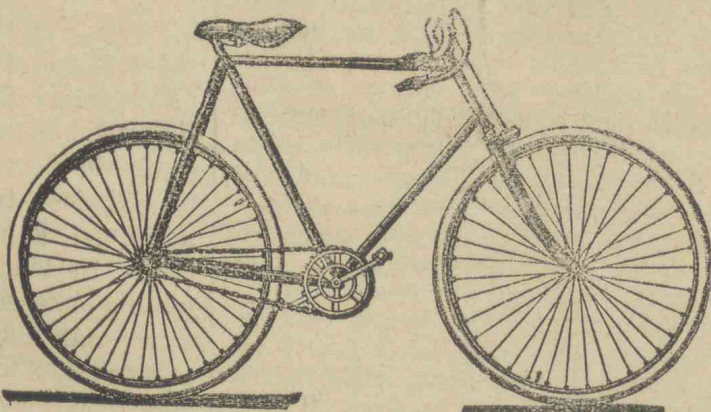
Kizárólagos szétküldés Kolozsvárról!

Transito nagy raktár Triesztben!

Sürgönyezim:
Bernáth gépraktár
Kolozsvárt.

Kerékpárt ne vegyen addig senki,

Telefon 412.

A nagybecsű vevőimet himezni és kötni is megtanítom. Az összes raktáron levő árukat u. m. számtalanfajta uti és verseny kerékpárok, varrógépek, különféle hinta és játszó gyermekkoscsik, triciklik, 4 éves kortól 12 évesig havi kis részletfizetés ellenében adom. Árúimért 5 évig szavatolok, meg nem felelő esetén, azonnal kicserélem. Egyidejűleg felhívom a n. é. közönség becses figyelmét a szakszerűen berendezett kerékpár, varrógép, mechanikai javító műhelyemre, hol minden javítandót, a legkényesebb igényeknek megfelelően (mailirozva, nickellirozva) gyorsan és jutányosan elkészítem. Minden e szakmára irányuló kérdésre felvilágosítással és kívánságra képes árjegyzékkel szolgálok. A n. é. közönség további becses pártfogását kéri 515. 18—00.

Mechanikai műhelyemben egy jó családból való fiu tanulónak felvétetik.
Ny. Magyar Mihály nyomdájában Kolozsvárt.

Csak fiatal embereket

érdekel tudni, hogy a

Párisi Dr. Boiton-féle

Injectio Oriental

már néhány nap alatt elmulasztja még a
legrégibb és legelhanyagoltabb kifolyást is.
Felesleges tehát Santalt vagy Copaivát hasz-
nálni, mely csak a gyomrot rontja, de a bajt
nem gyógyítja.

Kapható egyedül

Zoltán Béla

gyógyszertárában

Budapest, V., Nagykorona-utca 23.

Ára üvegenként 1 frt. 1.20 kr. előleges beküldésével franco.

TÜZIFA

első osztályu bükk hasáb tűzifa (nem usztatott)

nagyban való eladása

a kaczkói állomáson kocsiba rakva 10.000 kgm. 34 forint, — a
kolozsvári állomáson átadva 50 forint.

Bükkfa-szén a kolozsvári állomásról 100 kgm. 2 frt.

Nagyobb vételnél kedvezmény.

648. 1—10

Herczeg Albert Kolozsvárt.

MATUTSEK JOZSEF

férfi, női és gyermek cipész-üzlete

Kolozsvárt, Főter 2. sz.

Megrendelések beküldött mérték, vagy lábbeli-minta után a legjobb
anyagból és divat szerint lehetőleg gyorsan teljesíttetnek.
257.39—x.)

mig meg nem nézte az új 1899 évben érkeztek, és sok czélszerű újításokkal ellátott BEL- és KÜLFÖLDI KERÉKPÁRJAIMAT; különösen az angol fegyvergyár készítményeit, a mely felülmúl minden képzeletet, ugy csinosasága, mint finom anyaga és könnyű hajtásánál fogva. Elvem kevés haszon és nagy forgalom — ezért a legfinomabb angol aczélból készült 1 ülésű kerékpárokat felszerelve, azonnali fizetésnél 130 frttól 260 forintig, 2 ülésű, női vagy férfi részére 250 forinttól 380 frtig, 3 kerekű csomagszállításra alkalmas 300 frtért, és az angol B. S. A. lánczénélkülieket 180—200 frtért adom; az anyaghibákért 2 évi kezességet válllok az igen t. vevőimet, ugy hölgyek mint urakat saját gépeimen, kényelmesen berendezett nagy zárthelyű kerékpár iskolában díjtalanul, másokat pedig 5 frt díjért tanítom meg kerékpározni. Raktáromon vannak az összes kerékpárok részei, azok teljes felszerelése, sokféle acetylén lámpák, Ca'cium Carbide z. t. kisebb nagyobb dobozokban, belső és külső gumik, eső köpenyek stb. stb.

Kerékpárokat kölcsönbe is adok, órára, napra, vagy heti használatra megállapodás szerint a használt kerekeket becséreltem, vagy megveszem és adok is el.

Nagy raktárt tartok Singer, Családi, Médium, Titania, Minerva, Gritzner kis és nagy körhajós, Howe, Cilinder, Viktoria himző és harisnya kötő gépekből.

A nagybecsű vevőimet himezni és kötni is megtanítom. Az összes raktáron levő árukat u. m. számtalanfajta uti és verseny kerékpárok, varrógépek, különféle hinta és játszó gyermekkoscsik, triciklik, 4 éves kortól 12 évesig havi kis részletfizetés ellenében adom. Árúimért 5 évig szavatolok, meg nem felelő esetén, azonnal kicserélem.

Egyidejűleg felhívom a n. é. közönség becses figyelmét a szakszerűen berendezett kerékpár, varrógép, mechanikai javító műhelyemre, hol minden javítandót, a legkényesebb igényeknek megfelelően (mailirozva, nickellirozva) gyorsan és jutányosan elkészítem.

Minden e szakmára irányuló kérdésre felvilágosítással és kívánságra képes árjegyzékkel szolgálok. A n. é. közönség további becses pártfogását kéri 515. 18—00.

Bernáth E. Sándor

varrógép és kerékpár kereskedő Kolozsvárt, vashidnál